

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ארבעה עשר

היכל
ששי

מאמר

צו את בניי גוי' והקריתם

תרל"א

מאת
כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שמואל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושש לבריאה

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

לוי יצחק בן יוכבד

חיים שאול בן חנה

חיים שאול בן לאה

בקשר עם יום הולדת שלהם

לשנת הצלחה בגו"ר

ולאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

ושש ערי מקלט, זהו שיתא סדרי משנה, והיותם ג' בעבר הירדן וג' בארץ כנען, זהו ענין אוריין תליתאי, וכמו הגולה זהו עד מות הכה"ג, וע' בזה"א וישב קפ"ז ב' בענין גדולים במיתתו, כן י"ל בתורה ע"ד מי שממית עצמו עלי, בא לביטול שלמעלה מהטעם בחי' ועמך לא חפצתי כו'.

ב"ה.

פתח דבר

לקראת שבת מברכים החודש מנחם-אב פ' מטו"מ הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „צו את בני ישראל וגו' כי אתם עוברים וגו' והקרייתם לכם וגו'“ מאת כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע משנת תרל"א.

מאמר זה הוא תדפיס מ„ספר המאמרים תרל"א“ חלק ב' שנמצא בדפוס.

*

הוספנו בסוף הקונטרס צילום מגוף כתי"ק כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע. כן הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' יהונתן דוד שי' (בהרב"צ ע"ה) רייניץ והרה"ת מיכאל חנוך שי' גאלאמב.

מערכת „אוצר החסידים“

עש"ק מטו"מ, כ"ה תמוז, ה'תשס"ו
ברוקלין, נ. י.

בהבנה כו' (ראה הל' ת"ת לאדה"ז ספ"ב. וש"נ).
אוריין תליתאי: שבת פת, א. וראה אוה"ת מסעי
ע' א'תטו ד"ה עיר מקלט.

עד מות הכהן הגדול: מסעי לה, לב.
גדולים [צדיקים] במיתתן: חולין ז, ב. וש"נ.
מי שממית עצמו עלי: ברכות סג, ב. שבת פג,
ב. זח"ג רמז, א (ברע"מ). וראה תו"ח בראשית רב,
ד. ועוד.

בחי' ועמך לא חפצתי: תהלים עג, כה. וראה
לקו"ת דרושים לשמע"צ פה, א. דרך מצותיך
קלת, סע"א. סה"מ מלוקט ח"ו ע' קלה. ח"ג ע'
קט"י. ובכ"מ.

– ע"י סוף המא' בסה"מ תרנ"א, תרס"ה, תשי"ב
ותשי"ז לביאור הקשר עם הפסוק והקרייתם.

דא"ח) נח, ב ואילך. הנסמן לעיל סוד"ה אלו הן
מעמדות. סה"מ מלוקט ח"ב ע' רסה ואילך.
ושש ערי מקלט: בהבא לקמן ראה אוה"ת מסעי
שם.

ושש .. זהו שיתא סדרי משנה: בסה"מ תשל"ד
שם: מדוע הוא במספר שש דוקא כנגד ששה סדרי
משנה ולא במספר חמש כנגד חמשה חומשי תורה.
וי"ל הביאור בזה ע"פ הנ"ל, דכיון דענין הקליטה
שבתורה נעשה ע"י הלימוד באופן דיחוד נפלא,
הרי זה שייך דוקא כשהלימוד הוא באופן דהבנה
והשגה וכו' עד באופן של דעת שהוא תכלית
השלימות של הבנה והשגה, ואופן לימוד זה הוא
דוקא בששה סדרי משנה, תושב"ע"פ, כנודע
שדוקא בלימוד תושב"ע"פ נוגע שיהי' הלימוד

ארץ ג'ע התחתון, ושמים ג'ע העליון, זהו רק הוד זויו משמו, והאדם מרוחק מאד, תכלית החשך, אי לזאת צמאה לך כו' בלי מים, וזהו מזמור לדוד כו' במדבר יהודה, במדבר דוקא, ומזה נמשך האהבה. והיראה היא היפוכה, מהתבוננות הגם כי אני רחוק, אבל מצד אוא"ס גם חושך לא יחשיך, ולית אתר פנוי מיני, לכן גם במקום המרוחק הוא קרוב, ומזה בא יראה היות ההתבוננות איך שהוא קרוב, ומזה תפול עליו אימה, יראה בושת, ולכן וירא העם, ויעמדו מרחוק לפוש מהיראה, ונמצא כי הם שני הפכי'.

אך הנה שלו' לרחוק ולקרוב, וכמו המשל ופחד עושה, שר של מי, שר של אש ואין מכבי' זא"ז, והנורא אל עליון, עקידה יצחק באברהם כי הנסיון הי' של אברהם, ועי"ז ממעל לעצ"י עץ החיים ועץ הדעת, וגילוי היראה זהו בבחי' שמחה של מצוה, מהתבוננות אשר קדשנו במצותיו, כללות השתלשלות זיו והארה לכן לא שנית, מצות אק"ב, ואהבת את. אך חטא עה"ד ויגרש את ע"י שעבר על צויו היפך היראה, ועי"ז האדם גרש את, והתיקון בעיר מקלט היא התורה, קול קורא במדבר שע"י הקל קול יעקב קורא וממשיך גם במדבר צ"י כו', דרך ומבוא על ש' הוי', וממילא מתרומם הנ"ל היפך אתתא אתרכי, וקוב"ה סליק לעילא, כ"א יחוד זו"נ.

איש ואין מכבין זא"ז: איוב כה, ב. ראה במד"ר פ"ב, ח. ושי"ג. וראה סה"מ תר"ם ח"א ע' רלא"ב ובהנסמן שם. לעיל ח"א שם. לקמן בד"ה סדר תקיעות.

והנורא אל עליון: תפלת העמידה בתחלתה. ועי"ז בסה"מ מלוקט ח"ג ע' רכד.

עקידה יצחק: בסה"מ תרנ"א שם [בצירוף מההגה]: וכענין עקידת יצחק.

עקידה יצחק באברהם כי הנסיון הי' של אברהם: ראה לק"ת להאריז"ל וירא (ד"ה וישכם).

זח"ג יז, א ובפ"י הרמ"ז שם, הובא ונת' בלקו"ת ר"ה נח, ב. (עוד ענין בזה, ראה דרך מצותיך קפו, ב).

ממעל לעצים עץ הדעת ועץ החיים: ראה לקו"ת ואתחנן (הנ"ל), ח, ב. אוה"ת תולדות תתכה. ויקרא תל, תלג. אוה"ת ני"ך ע' קסא.

לא שנית: מלאכי ג, ו. וראה תניא פרק כ' ואילך.

קול קורא במדבר: ישעי' מ, ג.

הקל קול יעקב: בראשית כז, כב.

דרך ומבוא על שם הוי': הכוונה על המשך לשון הכתוב (ישעי' שם): „פנו דרך הוי"'.
אתתא אתרכי' וקוב"ה סליק לעילא: ראה

זח"א ר"י, א. זח"ג, כ. ב. עה, א. וראה סידור (עם

ארץ ג'ע התחתון ושמים ג'ע העליון: ראה לקו"ת במדבר טו, ב. סה"מ תר"ל ע' רעז. רפד.

תכלית החשך: בסה"מ תרנ"א: החשך. ואולי כצ"ל גם כאן.

צמאה לך גו' בלי מים: תהלים סג, ב.

מזמור לדוד גו' במדבר יהודה: תהלים שם, א. ומזה נמשך האהבה: ראה גם תניא פרק ז (דף יב ע"א).

גם חושך לא יחשיך: תהלים קלט, יב. וראה תניא סוף פרק מו (דף סו ע"ב).

ולית אתר פנוי מיני: ראה תקו"ת תיקון נו. ע. וראה גם שעה"ה"א פרק ז (תניא דף פג ע"ב). האמונות והדיעות לרס"ג מאמר ב פ"ג. לקו"ת ויקרא הוספת נב, ג.

ולכן גם במקום המרוחק הוא קרוב: להעיר מתניא פכ"ט (דף לז, ע"א).

יראה בושת: ראה תניא פרק ג (דף ז, ע"ב). וירא העם ויעמדו מרחוק: יתרו כ, טו.

לפוש מהיראה: לעיל ח"א שם: לנוח מעט מהיראה העצומה כו'. וכ"ה בלקו"ת ואתחנן, א.

כת"י שלום לרחוק ולקרוב: ישעי' נו, יט. המשל ופחד עושה: כ"ה בגוכ"כ (וכן בסה"מ

תרנ"א).

וכמו המשל ופחד עושה שר של מים שר של

בס"ד, (ש"פ מטו"מ, ל"א).

צן את בני ישראל וגו' כי אתם עוברים וגו' והקריתם לכם ערים וגו', וארז"ל במד"ר במקומו זש"ה טוב וישר ה' על [כן] יורה חטאים בדרך, זכור רחמין וחסדיך וגו', אמר דוד רבש"ע אלוילי חסדיך שקדמו לאדה"ר לא הי' לו עמידה שנאמר כי ביום אכלך וגו' ולא עשית לו כן אלא הוצאת אותו מג"ע וחי תתק"ל שנה, מה עשית לו גירשת אותו מג"ע, ולמה נתגרש על שהביא מיתה על הדורות והי' חייב מיתה, אלא שריחמת עליו וגרשתו כדרך הרוצח בשגגה וגולה ממקומו לערי מקלט, הוי זכור רחמין וחסדיך. ויש להבין כי למה יחשב זה לרחמים וחסדים הלא ע"פ דרכי התורה הוא. אך י"ל כי אדה"ר הי' מזיד, וגם י"ל שזה הי' קודם מ"ת, וכן נח אזהרתו כו', לכן זהו רחמים וחסדים, היוצא מזה כי חטא עץ הדעת זהו כענין הורג נפש בשגגה.

וענין עיר מקלט זהו בחי' התורה שזה"ע לשמור את דרך עץ החיים, היפך בחי' עץ הדעת טוב ורע, ודברי תורה קולטין, ע"ד ענין קליטה שנת' בפע"ח גבי שמע"צ שהוא בחי' זמן הקליטה, כן דברי תורה קולטין.

שבני נח כו' אזהרתו זו היא מיתתו דלא בעו התראה [וראה רמב"ם הל' מלכים פ"י היא ובכס"מ שם]. וראה בביאור יותר בד"ה זה תשי"ז: אף שלא הי' כאן התראה, הרי חטא זה הי' קודם מ"ת, וקודם מ"ת לא הי' צריך התראה דבני נח אזהרה שלהן זו היא מיתתן. [וראה שם עוד מדוע לא הי' צריך עדים. עיי"ש].

היוצא מזה כי חטא עץ הדעת זהו כענין הורג נפש בשגגה: בד"ה זה תרנ"א מוסיף כאן הגהה: וביאור הענין מה שחטא עה"ד הוא כענין הורג נפש כו', [כ"ן כל חטא ועון שהאדם עושה ר"ל גורם ירידת אור הקדושה שיורד להסטי"א, וזהו מ"ש שופך דם האדם באדם כו', ועי"י החטא ועון שופך בחי' החיות ואור האלקי מבחי' אדם דקדושה אל האדם דלעו"ז. עיי"ש בארוכה. וראה גם עד"ז בד"ה זה תרס"ה, תשי"ב, תשי"ז ותשל"ד. וראה לקו"ת במדבר יג, א.

וענין עיר מקלט: בעבודה (תרנ"א שם).

בחי' התורה שזה"ע לשמור את דרך עץ החיים: בראשית ג, כד. ב"ה זה תרנ"א מוסיף (ביאור השייכות דתורה לעץ החיים): דכתיב עץ חיים היא למחזיקים בה דהתורה היא בחי' עץ החיים שאין שם תעורבות רע כלל כו' ולכן דברי תורה אין מקבלין טומאה. ובתשל"ד: דעי"י היחוד . . עם נותן התורה, דבאור פני מלך חיים (משלי טז, טו)

צו את בני ישראל . . והקריתם לכם ערים: המאמר מיוסד על ד"ה זה באור התורה מסעי ע' אית"ד. מאמר זה נמצא בשינויים ותוס' הגהות בד"ה זה תרנ"א (ע' קצו ואילך). ובתוס' ביאור בד"ה זה תרס"ה (הוצאת תשמ"ח ע' שכט ואילך). תשי"ב (ע' 261 ואילך. התוועדות ח"ג ע' 84 ואילך). תשי"ז (ע' 223 ואילך. התוועדות ח"ג ע' 180 ואילך). תשל"ד (ע' 180 ואילך). ועי"ז סה"ש תנש"א ח"ב ע' 575 ואילך.

צו את בני ישראל . . והקריתם: מסעי לה, י"א. וארז"ל במד"ר במקומו: במדב"ר פכ"ג, יג.

טוב וישר ה' . . בדרך: תהלים כה, ח. זכור רחמין וחסדיך: תהלים שם כה, ו.

שנאמר כי ביום אכלך: בראשית ב, יז. הוצאת את ומג"ע: ראה בראשית ג, כג-ד.

וחי תתק"ל שנה: בראשית ה, ה. כדרך הרוצח בשגגה וגולה ממקומו לערי

מקלט: ראה מסעי שם לה, יא ואילך.

למה יחשב זה לרחמים וחסדים הלא ע"פ דרכי התורה הוא: בד"ה זה בסה"מ תרס"ה מוסיף: הלא כן הוא ע"פ דרכי התורה כי לא הי' כאן עדים והתראה.

שזה הי' קודם מ"ת וכן נח אזהרתו כו': ראה

סנהדרין נו, א: כן נח כו' אזהרה שלהן זו היא מיתתו, וראה גם רש"י יבמות מז, ב ד"ה ומודיעין:

מצחצח חצי הכלי מבפנים והאור מקיף מצחצח חצי הכלי מבחוץ, וכן בענין לימוד התורה שהיא אור פנימי ואור מקיף, והאדם הלומד זהו כמו הכלי לבחי' אור התורה מבפנים ומבחוץ, ועי"ז מזדכך כלי האדם כמו זיכוכ הכלי ע"י האור פנימי ואור מקיף כו', וכמו שעיר מקלט קולט את האדם כן התורה היא בחי' קליטה עצומה, והגם שגם המצות נעשים לבושים כמו העיר מקלט שנעשה דירת האדם, אמנם הלא נודע כי יש הפרש בין לבוש לבית, ע' בד"ה מזמור שיר חנוכה, וי"ל שעיר עוד מקיף היותר נעלה לכן ע"י מקיפים דמעות אין זה כעיר מקלט, ומה גם כי עבירה מכבה מצוה, אבל תורה היא בחי' מזון וגם לבוש, לכן ה"ה בחי' מקלט, וגם לעוצם מעלתה אין עבירה מכבה תורה כו'.

והנה בלק"ת מהארז"ל פ' שופטים פי' גלות הרוצח לערי מקלט ע"ד גלות השכינה שמל' דעשי' מתלבשת בג"ר דקל"י, ומל' דיצי' בג"ר דעשי' כו' עד מל' דאצי' בג"ר דבריאה. ויש להביא סמך לדבריו הקדושים, הגם כי אינם צריכים חיזוק ח"ו, מדברי המד"ר הנ"ל שמפרש גלות הרוצח ז"ע ויגרש את האדם, ופי' ויגרש את, ז"ע גלות השכינה כמ"ש בזח"א בראשית דנ"ג ע"ב ויגרש את, את, דייקא, ומאן גרש את, האדם, האדם ודאי גרש את, וכ"כ בפ' ויחי דרל"ז סע"א, פי' וענין את היינו בחי' את הטפל וכלול, וכמ"ש בזהר בענין ואהבת את לאכללא שמאלא בימינא שתהא האהבה כלולה מיראה. וביאור הענין צ"ל איך יתחברו אהוי"ר הלא הם שני הפכים, אהבה מקרוב, וכמשל בן שנתרחק משתוקק מאד, נפשי אויתך בלילה דוקא, חושך, וההתבוננות איך שהודו על ארץ ושמים,

ע' תצט. תוי"ח פקודי תמט, ד [הוצאת תשס"ג].
אוה"ת שמות ע' קז. סה"מ תרס"ו ע' ד. ובכ"מ.
ובתרס"ה שם, שעיקר ענין הצחצוח הוא מבחי' מקיף הרחוק (מקיף דבית כדלקמן).

יש הפרש בין לבוש לבית: נת' בד"ה זה תרס"ה שם: לבוש ובית הם בחי' מקיפים, מקיף הקרוב ומקיף הרחוק, ובחי' המצות הוא מקיף דלבוש שזוהו מקיף הקרוב שבוה יוכל להיות איוה אחיזה שיוכל להיות מזה יניקת החיצונים כו', משאי"כ המקיף דבית הוא בחי' מקיף הרחוק שבוה לא יוכל להיות יניקת החיצונים.

ע' בד"ה מזמור שיר חנוכה: לקו"ת ברכה צח, סע"ד ואילך. סידור עם דא"ה יט, ד ואילך. המשך מים רבים תרל"ז פרק ח ואילך. ד"ה פדה בשלום תרל"ז. סה"מ תרנ"ט ע' קסה ואילך. תש"ד סע"ע 113 ואילך. ועיין עוד בלקו"ש חכ"ט ע' 19 ואילך.

ו"ל שעיר עוד מקיף היותר נעלה: נת' בד"ה זה תרס"ה שם: המקיף דתורה הוא בחי' מקיף היותר נעלה והו"ע מקיף דעיר, שהמקיפים

דלבוש ובית הם בחי' מקיף דכתר בחי' עתיק ואריך, ובחי' מקיף דעיר הוא מקיף דא"ק. [וראה עד"ז בד"ה זה תשי"ז].

והנה בלק"ת מהארז"ל פ' שופטים: בטעהמ"צ ד"ה מצות ערי מקלט.

ויגרש את האדם: בראשית ג, כד.

את הטפל: ראה ברכות לו, ב. פסחים נב, ב. ב"ק מא, ב. וראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' שא.

וכמ"ש בזהר בענין ואהבת את לאכללא שמאלא בימינא: זח"ב סכב, א. וראה לקו"ת ואתחנן ז, ד. לעיל ח"א ע' צח ובהנסמן שם. ועיג"כ תניא ריש פכ"ה.

ואהבת את: ואתחנן ו, ה.

וביאור הענין צ"ל איך יתחברו אהוי"ר: בהבא לקמן עד פיקסא: ושש ערי מקלט, ראה בארוכה לקו"ת ואתחנן ז, ד ואילך. ובהנסמן שם. לעיל ח"א שם ואילך. ובהנסמן שם. [ועיג"כ סה"מ מלוקט ח"ג ע' ריז].

נפשי אויתך בלילה: ישע"י סי' כו, ט.

שהודו על ארץ ושמים: תהלים קמה, יג.

וביאור הענין הנה עיר היא הנעשה מקיבוץ ריבוי בתים יחד עי"ז נעשה עיר, והבית נבנית מאבנים, וכן עד"ז יובן מ"ש בסי' שתי אבנים בונות שתי בתים, שלשה אבנים בונות ששה בתים, והכוונה הוא על אותיות, שתיבה מן שתי אותיות עד"מ אב בונות שתי בתים הם שני צירופים כמו אב בא, וכן עד"ז שלשה אבנים בונות ששה בתים. ועד"ז יובן ענין שנק' התורה עיר מקלט, היותה נק' עיר ע"ש ריבוי הבתים אשר בה היינו הצירופים מכל התיבות שבתורה ה"ז כדמיון הבתים שבעיר, ואותיות התורה הם כמשל האבנים שמהם בונים הבתים כן מהאותיות נעשו התיבות. ועל עיר זו אמרו איזהו עיר גדולה כל שיש בה עשרה בטלנים, פי' עשרה בטלנים הם עשר ספירות שע"י לימוד התורה לשמה לשם התורה ממשיכים או"א"ס בתורה, וזהו ענין עשרה בטלנים הם עשר ספירות שדרך בהם מאיר או"א"ס בלימוד תורתנו שהיא בכריאה, כמ"ש במ"א בענין ועל תורתך שלמדתנו כו'. פחות מכאן ה"ז כפר, פי' הגם כי ארז"ל שנים שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרוי' ביניהם שנאמר אז נדברו כו' מ"מ אינו דומה כלל לימוד שנים לעשרה בטלנים שבטלים ממלאכתן ועוסקים בתורה כו'.

ובחי' עיר זה דתורה ה"ה עיר מקלט, פי' שע"י נקלט ונתפס או"א"ס ב"ה, וגם שכל האדם נקלט בדברי תורה, דהנה במאמר אלי' אמר לית מח' תפיסא

מז, א. ועוד. רמב"ם הל' ת"ת פ"ג ה"ה. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג.

לשמה לשם התורה: ראה פ"ח ולקו"ת דלקמן. שעהמ"צ להרחי' פ' ואתחנן. כתר שם טוב סי' רד. סידור דרושים לחתונה קכח, א. אוה"ת סידור ע' ר. לקו"ת שלח מז, ג. לעיל ח"א ע' קנד ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' קמו ואילך. תרכ"ז ריש ע' רסט. תר"ם ח"א ע' קיז. סה"ש תורת שלום ע' 19 ובהערות כ"ק אדמו"ר זי"ע שם (הע' 3). לקו"ש ח"ז ע' 371. ח"ז ע' 402 ובהנסמן שם. ועיג"כ סה"מ מלוקט ח"ג ע' עב ואילך. (לקוטי לוי"צ על ספר התניא ע' א).

כמ"ש במ"א בענין ועל תורתך שלמדתנו: נוסח ברכת המזון. לקו"ת עקב יז, ב. דרושים לחה"ס פא, ד. ועוד.

פחות מכאן ה"ז כפר: המשך לשון המשנה מגילה שם ה, ב.

ארז"ל שנים שיושבין ועוסקים בתורה שכינה שרוי' ביניהם: אבות פ"ג מ"ו.

שנאמר אז נדברו: מלאכי ג, טז.

במאמר אלי' אמר לית מח' תפיסא בך: תיקו"ז יז, א. — בד"ה זה תרניא מוסיף כאן הגהה: „לשון שש"ב ח"א פ"ה". ור"ל שהבא לקמן עד סוף

כידוע המשל . . דגם מי שיש עליו עונש חמור ביותר ח"ו, כשפוגש המלך, הרי באור פני מלך חיים ע"ש.

עץ הדעת טוב ורע: בראשית ב, יז.

ודברי תורה קולטין: מכות י, א.

ענין קליטה שנת' בפע"ח גבי שמע"צ: שער כ"ט פ"ח. וראה לקו"ת דרושים לשמע"צ פח, ד. צא, א. ובכ"מ.

עיר . . מקיבוץ ריבוי בתים . . והבית נבנה מאבנים: ראה בכ"ז תוי"א ויצא כא, א ואילך. וראה נו, ב ואילך. ובכ"מ.

מ"ש בס"י שתי אבנים בונות: פ"ד מ"יב (ובכמה דפוסים מ"טו).

והכוונה הוא על אותיות: ראה מפרשי הסי': הראב"ד והר"א בעל הרוקח. ועוד.

אמרו איזהו עיר גדולה כל שיש בה עשרה בטלנים: מגילה ה, א (במשנה).

עשרה בטלנים הם עשר ספירות: ראה טור ברקת הל' פורים סי' תרפח — הובא ונת' באוה"ת דרושים לשבת שובה ע' איתסו. מגילת אסתר (הוצאת תשי"ז) ע' רעה. סה"מ תרכ"ט ע' פו.

לימוד התורה לשמה: ראה הסנדרין קה, ב.

אבות פ"ו מ"א. פסחים ג, ב. ערכין טז, א. סוטה

בך כלל, הנה כל שכל כשמשכיל ומשיג בשכלו איזה מושכל, הרי השכל תופס את המושכל ומקיפו בשכלו, והמושכל נתפס ומושג* ומלוּבש בתוך השכל שהשיגו והשכילו, וגם השכל מלוּבש במושכל בשעה שמיגו ותופסו בשכלו, דרך משל כשאדם מבין ומשיג* איזה הלכה במשנה או בגמרא לאשורה על בורני, הרי שכלו תופס ומקיף אותה, וגם שכלו מלוּבש בה באותה שעה. והנה הלכה זו היא חכמתו ורצונו של הקב"ה שעלה ברצונו שכשיטעון ראובן כך וכך דרך משל ושמעון כך וכך, יהי הפסק ביניהם כך וכך, ואף אם לא יהי' ולא יהי' הדבר הזה לעולם שיבא* למשפט על טענות ותביעות אלו, מ"מ אחר* שכבר עלה ברצונו וחכמתו של הקב"ה שאם יטעון זה כך* וכך יהי' הפסק כך, הרי כשהאדם יודע ומשיג בשכלו פסק* ההלכה הערוכה במשנה או בגמרא* או בפוסקים הרי זה משיג ומקיף ותופס בשכלו רצונו וחכמתו של הקב"ה דלית מח' תפיסא ב'י כלל*, ולא ברצונו וחכמתו, כי אם בהתלבשותם בהלכות הערוכות לפנינו, וגם שכלו מלוּבש בהם, והוא יחוד נפלא שאין* כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות להיות לאחדים ומיוחדים ממש מכל צד ופינה. וזאת מעלה יתירה ונפלאה* לאין קץ אשר במצות ידיעת התורה והשגתה, על כל המצות מעשיות ואפילו על מצות התלויות בדיבור, ואפי"ו מצות תלמוד תורה שבדבור, כי ע"י כל המצות שבדבור ומעשה הקב"ה מלביש את הנפש ומקיפה אור ה' מראשה ועד רגלה, ובידיעת התורה מלבד שהשכל מלוּבש בחכמת ה', הנה גם חכמת ה' בקרבו מה שהשכל משיג ותופס ומקיף בשכלו מה שאפשר לו לתפוס ולהשיג מידיעת התורה איש כפי שכלו* והשגתו בפרד"ס. ולפי שבידיעת התורה, התורה מלוּבשת בנפש האדם ושכלו, ומוקפת בתוכם, לכן נקראת* לחם ומזון הנפש, כי כמו שהלחם גשמי זן את הגוף

הפיסקא הוא לשון אדה"ז בתניא פרק ה' [בשניונים קלים רובם נסמנו לקמן]. עוד שם: „עמ"ש בהביאור לס"ש"ב. והוא ביאור מכ"ק אדמו"ר הצי"צ הנדפס ב"קיצורים והערות" שלו לס' התניא בע' פט. ע"ש. ועיג"כ בליקוטי פירושים (להר"א שי' חיתריק) לשם. ומושג: בתניא שם: ומוקף. איזה: בתניא שם: איזו. שיבא: שם: לבוא. אחר שכבר: שם: מאחר שכבר. כך וכך: שם: כך וזה כך. פסק ההלכה: שם: פסק זה כהלכה. בגמרא או בפוסקים: שם: גמרא או פוסקים. ומקיף ותופס: שם: ותופס ומקיף. כלל: בתניא שם ליתא תיבה זה. שאין כמוהו ולא בערכו: שם: שאין יחוד כמוהו ולא כערכו. ונפלאה: שם: גדולה ונפלאה. ואפי"ו על מצות התלויות בדיבור: ראה ברכות

כ. ב. תניא פל"ז (מז, א) ופל"ח (מט, ב) ואגה"ק סי' כה (קמ, ב). ואפי"ו: שם: ואפי"ו על. מצות ת"ת שבדיבור: ראה ה' ת"ת לכ"ק אדה"ז ב, יב. זח"ג רמו רע"א. תניא שם. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' רמ ובנסמן שם. שכלו: שם: שכלו וכן ידיעתו. התורה .. נקראת לחם ומזון הנפש: חגיגה יד, א, עה"פ (משלי ט, ה) לכו לחמו בלחמי ובפירש"י ובמהרש"א שם. וראה מצו"ד עה"פ. ב"ר מג, ז. ובלקו"ת בהר מ, ע"ב ואילך שיש בתורה כל פרטי המלאכות ד, סידורא דפת" – ראה סה"ש תש"נ ח"ב ע' 644 הע' 28, ולעיל ח"א ע' ז. תר"א קיה, ב. סה"מ תר"ל ע' יז. ולהעיר ממכילתא ר"פ משפטים הובא בפירש"י עה"ת שם: כשולחן הערוך ומוכן לאכול כו'. ב"ב כב ע"א: אכלו בישראל שמינא בי רבא. ובפירש"י שם. לקו"ת ויקרא ה, ד. וראה לעיל ח"א ע' קט. נקראת: שם: נקראת בשם.

כשמכניסו בתוכו וקרבו ממש ונהפך שם להיות דם ובשר כבשרו ואזי יחיה ויתקיים, כך בידיעת התורה והשגתה בנפש האדם שלומדה היטב בעיון שכלו עד שנתפסת בשכלו ומתאחדת עמו והיו לאחדים, נעשה מזון לנפש וחיים בקרבה מחיי החיים א"ס ב"ה המלוּבשת* בחכמתו ורצונו שבקרבה, וז"ש ותורתך בתוך מעי, וכמ"ש בע"ח שער מ"ד פ"ג שלבושי הנשמות בגן עדן הם המצות, והתורה היא המזון לנשמות שעסקו בעולם הזה בתורה לשמה וכמ"ש בזהר ויקהל דר"י, ולשמה היינו כדי לקשר נפשו לה' ע"י השגת התורה איש כפי שכלו כמ"ש בפע"ח, והמזון הוא בחי' אור פנימי, והלבושים הם* בחי' מקיפים, ולכן ארז"ל שתלמוד תורה שקול כנגד כל המצות לפי שהמצות הם לבושים, והתורה היא מזון וגם לבוש לנפש המשכלת שמתלבשת* בה בעיונה ולימודה, וכל שכן כשמוציא בפיו בדבור שהבל הדבור נעשה אור מקיף כמ"ש בפע"ח.

ובכ"ז יובן שורש ענין מה שהתורה היא בחי' עיר מקלט, שע"י התורה נקלט נפש האדם העוסק בה, להציל אותו מיד עשוקו הם הסט"א, וכמארז"ל אין עבירה מכבה תורה, והגם שעבירה מכבה מצוה, מ"מ תורה אינה מכבה, והיינו כנ"ל שבזאת יתרון מצות ידיעת התורה, שע"י חכמת ה' בקרבו וע"י היחוד דאור פנימי ואור מקיף ע"י העבירה אינה יכולה לכבותה, ומה גם שע"י נטהר הנפש ומזדכך, וכנודע בענין צחצוח הכלים שמתצחצחים ע"י האור, שהאור פנימי

המלוּבשת בחכמתו ורצונו: שם: המלוּבש בחכמתו ותורתו. וז"ש ותורתך בתוך מעי: תהלים מ, ט. וכמ"ש בזהר ויקהל דר"י: בכמה דפוסים הוא בשער מ"ג פ"ג. וכמ"ש בזהר ויקהל דר"י: ע"א וע"ב (וע"י גם בשער היחוד והאמונה פרק ה). ולשמה היינו כדי לקשר נפשו לה': ראה לעיל הערה המתחלת: לשמה לשם התורה. וראה הערת כ"ק אדמו"ר ז"ע בשיעורים בספר התניא: „שולל שלא נאמר שהתורה נעשה מזון מפני ענין צדדי דלשמה, ולא כנ"ל, כי אדרבה ולשמה היינו כו". כמ"ש בפע"ח: שער הנהגת הלימוד ד"ה מורי. וראה לקו"ת שה"ש לב, ד. והמזון הוא: שם: והמזון היא. – מכאן עד סוף הפיסקא בא בתניא ספ"ה שם בין חצאי ריבוע. הם: בתניא שם ליתא תיבה זו. ארז"ל שתלמוד תורה שקול כנגד כל המצות: פאה פ"א מ"א. מועד קטן ט, ב. לבושים: שם: לבושים לבד. והתורה היא .. שמתלבשת: שם: והתורה הוא .. שמתלבש.

נעשה אור מקיף: שם נעשה בחי' אור מקיף. כמ"ש בפע"ח: שם. להציל אותו מיד עשוקו: ע"פ ירמ"י כא, יב. להציל אותו מיד .. הסט"א: בסה"ש תנש"א שם (ע' 576): היינו שהתורה קולטת את האדם העוסק בה להגן עליו ולהצילו מפני גואל הדם, הוא שטן הוא יצה"ר" (ב"ב טו, א). ובהע' 105 שם: ועד"ז אמרו חז"ל „בראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תבליו" (ב"ב שם. קידושין ל, ב), „אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש כו" (קידושין שם. סוכה נב, ב). וכמארז"ל אין עבירה מכבה תורה .. שעבירה מכבה מצוה: סוטה כא, א. וראה לקו"ת פ' ראה כב, א. סה"מ תרל"ט ח"א ע' קמד וש"נ. וראה גם סה"מ תרנ"ט ע' קנ. וע"י היחוד דאור פנימי ואור מקיף ע"י העבירה אינה יכולה לכבותה: ראה בתש"י שם שגם אחר שיודע את המושכל ה"ה עדיין מוקף מהמושכל ע"ש הביאור. וכנודע מענין צחצוח הכלים .. שהאור פנימי מצחצוח: ראה ע"ח שער (ו) העקודים פ"ב. שער (ב) השתלשלות ה"י ספירות ענף ג. סה"מ תקס"ה